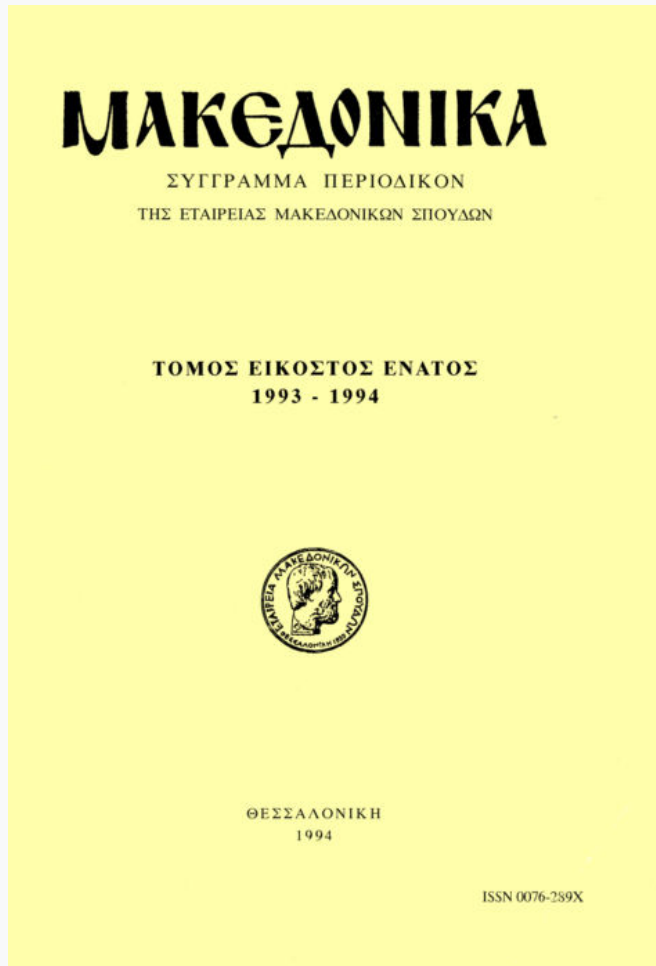


Μακεδονικά

Τόμ. 29, Αρ. 1 (1994)



Το μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου ("Σκήτη Βεροίας"), Πρακτικά Δημερίδας

Αθ. Ε. Καραθανάσης

doi: [10.12681/makedonika.213](https://doi.org/10.12681/makedonika.213)

Copyright © 2014, Αθ. Ε. Καραθανάσης



Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καραθανάσης Α. Ε. (1994). Το μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου ("Σκήτη Βεροίας"), Πρακτικά Δημερίδας. *Μακεδονικά*, 29(1), 421-422. <https://doi.org/10.12681/makedonika.213>

Φούρκας Ξται πού του τά διηγήθηκαν δύο γέροντες του χωριού. Τά δέκατο, ένδέκατο και δωδέκατο κεφάλαια είναι άφιερωμένα στα τοπικά παιγνίδια, στίς λαϊκές παροιμίες και στα αίνιγματα αντίστοιχα· πρόκειται για μικρά, και δτήν περίπτωση αυτήν, κεφάλαια, αλλά μέ πρωτότυπο και ένδιαφέρον ύλικό. Τό βιβλίο κλείνει μέ βιογραφικό σημείωμα του συγγγ. και μέ παράθεση της βιβλιογραφίας.

Γενικά Ξχουμε, μέ αυτό τό βιβλίο του κ. Χ. Ξξάρχου, μία λαμπρή και ύποδειγματική ιστορία ενός ελληνικού χωριού: μία κατάθεση ύλικού συνδεδεμένη και μέ άλλες εκφάνσεις τοπικές και πολιτισμικές. Πρόκειται για μία έντασία πολύ χρήσιμη στον ιστορικό, στον λαογράφο, στον κοινωνιολόγο, στον ιστορικό του δικαίου, στον κάθε φιλόστορα, μία μονογραφία πού γράφτηκε μέ άγάπη και Ξξαιρετική επιμέλεια, γι' αυτό και δίκαια τιμήθηκε και βραβεύθηκε από τήν Ξακαδημία των Ξθηνών.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΑΘ. Ε. ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ

Τό μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου («Σκήτη Βεροίας»), Πρακτικά Διημερίδας, Ξκδοσις της Ξερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας και Ναούσης, Ξρ. Σειράς 25, Βέροια 1994, σελ. 262.

Στίς 27 και 28 Μαρτίου 1993 ή Ξερᾶ Μητρόπολις Βεροίας και Ναούσης και ή Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας όργάνωσαν έπιστημονική διημερίδα άφιερωμένη στο όνομαστό μοναστήρι του Τιμίου Προδρόμου Βεροίας. Πολύ ένωρίς, συγκριτικά μέ άλλα συνέδρια, χάρη στην φιλότιμη προσπάθεια των όργανωτών του, αλλά και χάρη στην χορηγία της Μητροπόλεως κυκλοφορήθηκαν και τά πρακτικά. Ξο μακαριστός γέρον Βεροίας Παύλος, πού βοήθησε όσο κανείς άλλος, δέν ζούσε πιά μέ τό τέλος της εκδόσεως, γι' αυτό και οι άρμόδιοι του συνεδρίου άφιέρωσαν στην μνήμη του τήν παρούσα έκδοση. Ξ ζωή του μακαριστού Παύλου ήταν μάλλον βραχεία, αλλά τό Ξργο του πλούσιο· πέθανε σέ ήλικία μόλις 64 ετών (1929-1993). Προλογικώς Ξξηγείται γιατί άφιερώνεται ή έκδοση στην μνήμη του, ακολουθει τό πρόγραμμα της διημερίδας, ή προσφώνηση του κυρού Παύλου κατά τήν έναρκτηρία συνεδρία, ό χαιρετισμός του Προέδρου της Ξφορείας της Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης της Βεροίας κ. Γ. Χ. Χιονίδη και ακολουθούν οι δημοσιεύσεις των εισηγήσεων.

Ξ καθηγητής του Α.Π.Θ. πρωτοπρεσβύτερος κ. Θ. Ζήσης μίλησε για τόν άγιο Γρηγόριο τόν Παλαμά πού τόν συσχετίζει μέ τόν άπόστολο Παύλο, παρακολουθει τήν παρουσία του στην Βέροια, τήν διδασκαλία του και τίς προεκτάσεις της στην σημερινή πραγματικότητα στην σχέση Εύρωπαϊκός Διαφωτισμός και Ξρθόδοξος Φωτισμός. Ξκολουθει ή εισήγηση του π. Πορφυρίου, Σιμωνοπεριτίτου, ό όποιος άχολληθήκε μέ τους μεγάλους γέροντες της Σκήτης από τόν 140-170 αι.: τόν Γρηγόριο Παλαμά, τόν Ξθανάσιο, τόν άγιο Διονύσιο τόν έν Ξλύμψω, τόν άγιο Θεωνά Θεσσαλονίκης, τόν Καλλίνικο Ιερομόναχο και διδάσκαλο. Ξ καθηγητής του Α.Π.Θ. Κ. Β. Φανουργάκης άνεζήτησε τόν χρόνο άσκήσεως του άγίου Γρηγορίου Παλαμά στην σκήτη του Τιμίου Προδρόμου Βεροίας μέσ' από τίς πηγές: κατ' αυτόν ό Γρηγόριος ό Παλαμάς Ξμεινε στην σκήτη πέντε χρόνια από τό 1326 ως τό 1331, όποτε άνεχώρησε για τόν Ξθωνα.

Ξ καθηγητής του Α.Π.Θ. κ. Γ. Α. Στογιόγλου μίλησε για τό ένδιαφέρον του επισκόπου Καμπανίας Θεοφίλου για τήν μονή του Τιμίου Προδρόμου (Σκήτη) Βε-

ροίας: ο καθηγητής παραθέτει συναφείς πληροφορίες από εγκύκλια γράμματα υπέρ των Προδρομιτών πνευματικών, τήν ἀλληλογραφία του μαζί τους, τήν ἀλληλογραφία τῶν Προδρομιτῶν μέ κοινοτάρχες τῆς Κολακιάς, τήν συμπάραστασή του στόν ἡγούμενο Γεράσιμο, τήν κἀρα τοῦ ἁγίου Κηρύκου καί τέλος παραθέτει τά συναφῆ κείμενα στό παράρτημα. Στήν συνέχεια ὁ κ. Κ. Π. Χαραλαμπίδης, καθηγητής τοῦ Α.Π.Θ., ἀνέλυσε τήν παράσταση τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου στό παρεκκλήσιο Μεταμόρφωσης Σωτήρα τῆς Μ. Τιμίου Προδρόμου στήν περιοχή τοῦ Ἑλλάκιμου· πρόκειται γιά αἰσθητική ἀνάλυση βασισμένη στήν θεολογία τοῦ φωτός τῆς παλαιολογίου περιόδου.

Ὁ μακαρίτης πιά λαμπρός ἐρευνητής τῆς βυζαντινῆς Βεροίας Σωτήριος Κ. Κίσσας († Αὐγ. 1994) ἐξέτασε τόν μοναχισμό στήν σκήτη Βεροίας στά βυζαντινά χρόνια καί βασιζέται στόν ὄσιο Ἀντώνιο τόν νέο καί τήν σκήτη τῆς Βεροίας. Ὁ Ἀντώνιος ἔζησε στό δεύτερο μισό τοῦ 10ου αἰ. ἤ στίς ἀρχές τοῦ 11ου αἰ. καί ὑπῆρξε ὁ πρῶτος ἀναχωρητής στήν περιοχή τῆς Σκήτης τῆς Βεροίας πού ἐπῆρεσε τόν μοναχισμό, τήν ἀγιολογία, τήν τέχνη στήν Βεροία. Ὁ κ. Παῦλος Πυρινός, καθηγητής-λυκειάρχης, παρουσίασε Ἀνέκδοτα στοιχεῖα γιά τή μονή Τιμίου Προδρόμου (1825-1922) ἀναφερόμενα στήν πνευματική, οἰκονομική, ἔθνική ζωή τῆς. Ὁ νέος ἐπιστήμων κ. Σ. Α. Πασχάλιδης ἀσχολήθηκε μέ τούς ἁγίους πού συνδέθηκαν μέ τή σκήτη Βεροίας καί τήν Μ. Τιμίου Προδρόμου: ὁ Γρηγόριος Παλαμῆς, ὁ Διονύσιος ὁ ἐν Ὀλύμπῳ, ὁ Θεωνᾶς, ὁ Ἀντώνιος ὁ Νέος ὁ Βεροιώτης, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Μετεωρίτης, ὁ ὄσιος Νικάνωρ ὁ συνασκητής τοῦ ὁσίου Διονυσίου, ὁ ὄσιος Θεοφάνης ὁ Νέος, ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός. Ὁ ἐπίσης νέος ἐπιστήμων κ. Ἀπ. Φ. Κραλίδης παρουσίασε, μέ τήν σειρά του, τήν Μονή στά πλαίσια τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν. Ἐνας ἀκόμη νέος ἐρευνητής, ὁ κ. Δ. Α. Παπάκης, ἐξέτασε ἡγούμενους καί ἀδελφούς τῆς Μονῆς κατά τήν Τουρκοκρατία καί ἀσχολήθηκε μέ βιβλιογραφικό σχολιασμό τῶν πηγῶν πού ἀναφέρονται σέ ὀνομαστές προσωπικότητες τῆς Μονῆς παραθέτοντας καί ἀνέκδοτα στοιχεῖα γι' αὐτούς. Ἡ ἀρχιτέκτων-πολεοδόμος κ. Ἀναστασία Μ. Πάπαρη ἀνέλυσε τήν Μονή Τιμίου Προδρόμου ἀπό ἀρχιτεκτονική ἄποψη (ἀποτύπωση - ἀνάλυση - τεκμηρίωση): μία θαυμάσια μελέτη συνοδευόμενη ἀπό σχέδια, ἀποτυπώσεις, φωτογραφίες τῆς Μονῆς πού διευκολύνουν τόν ἀναγνώστη νά γνωρίσει καλύτερα τήν πορεία τῆς μέσ στόν χρόνο.

Ὁ καθηγητής τοῦ Α.Π.Θ. κ. Γ. Μαντζαρίδης ἔκλεισε τήν διημερίδα μέ μία ὁμιλία πού συνόψιζε τό πνευματικό κλίμα τῆς ἐποχῆς, ἤτοι τήν κοινωνία μέ τόν Θεό κατά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ.

Αὐτός ἦταν ἐν ὀλίγοις ὁ τόμος τῶν Πρακτικῶν γιά τήν διημερίδα τήν ἀφιερωμένη στήν Σκήτη τῆς Βεροίας, τοῦ Τιμίου Προδρόμου. Θά ἄξιζε νά σημειώσουμε τήν θαυμάσια ἔκδοση πού ὀφείλεται βεβαίως στούς καλοῦς ἐκδότες καί στήν γεναιοδορία τῆς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμιντίας.